

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419202716
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4419202716.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovvej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti S.: Y., nar. XX. XX. XXXX a F., nar. XX. XX. XXXX, obidvaja bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: N. S., nar. XX .XX. XXXX, bytom U., L. U. XXX/XX a Y. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XXX, zastúpený: Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s. r. o., so sídlom v Šali, Hlavná 6, IČO: 47 241 543, o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 11. 08. 2020, č. k. 16P/91/2019-318, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie maloleté deti S.: Y., nar. XX. XX. XXXX a F., nar. XX. XX. XXXX zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa bude realizovať v týždňových intervaloch od pondelka od 8:00 hod. do pondelka do 8:00 hod. Matka je oprávnená a povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti v každom párnom týždni od pondelka od 8:00 hod. do nasledujúceho pondelka nepárneho týždňa do 8:00 hod. a otec je oprávnený a povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti v každom nepárnom týždni od pondelka od 8:00 hod. do nasledujúceho pondelka párneho týždňa do 8:00 hod. Zároveň určil, že preberajúci rodič si vyzdvihne maloleté deti v pondelok, v tom ktorom kalendárnom týždni v školskom zariadení alebo v mieste bydliska rodiča, kde sa maloleté deti nachádzajú a odovzdá ich nasledujúci pondelok v školskom zariadení alebo v mieste bydliska rodiča, u ktorého budú mať byť deti v osobnej starostlivosti. Zároveň zaviazal otca prispievať na výživu maloletého Y. sumou 100 eur mesačne a na maloletého F. sumou 60 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 06. 04. 2018, č. k. 11P/42/2017-310, v časti úpravy práv a povinností k maloletým deťom a v časti výživného. Zároveň uložil povinnosť rodičom navzájom sa priebežne informovať o školských povinnostiach, mimoškolských aktivitách a zdravotnom stave maloletých detí. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že otec sa pôvodným návrhom domáhal zmeny úpravy práv a povinností k maloletým deťom tak, aby boli zverené do jeho osobnej starostlivosti. Následne v priebehu konania uviedol, že netrvá na zverení detí do osobnej starostlivosti, ale maloleté deti navrhoval zveriť do striedavej starostlivosti v týždňových intervaloch. Vychádzal z toho, že rozsudkom Okresného súdu zo dňa 06. 04. 2018, č. k. 11P/42/2017-310 bolo manželstvo rodičov rozvedené, maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého Y. sumou 110 eur mesačne a maloletého F. sumou 90 eur mesačne, pričom zároveň bol upravený styk otca s maloletými deťmi. Po právnej stránke

svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 24 Zákona o rodine ako aj čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky ako aj § 42, § 65, § 75, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 Zákona o rodine. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností je dôvodné. Mal za preukázané, že po rozvode manželstva rodičov maloletých detí, boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a zároveň bol upravený styk otca s maloletými deťmi. Otec sa však s maloletými deťmi stýkal i nad rámec upraveného styku, keď to matka potrebovala vzhľadom na jej pracovné povinnosti. Tiež mal za nepochybné, že rodičia v rámci vzájomnej komunikácie prichádzajú do konfliktu a preto z týchto dôvodov sa rodičia zúčastnili spolupráce s Z.. Zo správy vyplynuli závery, že medzi rodičmi je dlhodobý konflikt, ktorý má negatívny vplyv na emočný vývin maloletých detí. Obidvaja rodičia sa zhodli na tom, že daná situácia je pre deti zaťažujúca, stresujúca a z toho dôvodu vnímajú zmenu ako nevyhnutnú. I napriek týmto záverom rodičia k dohode ohľadne zmeny úpravy práv a povinností k maloletým deťom nedospeli. Samotné deti v správe kolízneho opatrovníka uviedli, že striedanie je príliš časté a náročné. Túžia po stálosti a pokoji, potrebujú oboch rodičov. Rodičia si počas letných prázdnin i za spolupráce s Z. T. H. Y. odskúšali striedavú starostlivosť v týždňových intervaloch, ktorá podľa ich vyjadrení bola v záujme maloletých detí. Obidvaja rodičia nespochybňovali dôležitosť role druhého rodiča v živote detí a deklarovali snahu spolupracovať v ich záujme. Súd preto dospel k záveru, že v čase rozhodovania bolo v záujme maloletých detí ich zverenie do striedavej osobnej starostlivosti tak, aby obaja rodičia mohli rovnakou mierou si plniť zákonné povinnosti uvedené v § 28 Zákona o rodine. Mal za preukázané, že obidvaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloleté deti, čo v konaní ani jedným z nich spochybňované nebolo. Obom rodičom zamestnávateľ upravil pracovný čas tak, aby sa mohli v čase týždňovej starostlivosti o deti deťom osobne plnohodnotne venovať. Na základe týchto skutočností budú obidvaja rodičia schopní zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti tak, aby bol dodržaný najlepší záujem maloletých detí. I maloleté deti sa vyjadrili tak, že by chceli byť u oboch rodičov, pretože ich citové väzby sú pozitívne k obom. Styk, ktorý bol upravený predchádzajúcim rozsudkom bol pre deti zaťažujúci a nevyhovujúci. Námietačka matky, že mladšie dieťa nastúpi do prvého ročníka základnej školy a otec sa s ním nebude schopný riadne pripravovať na vyučovanie je irelevantná, pretože otec sa učil i so starším dieťaťom a zariadil si pracovné povinnosti tak, aby sa plnohodnotne mohol venovať starostlivosti o maloleté dieťa, ktorá zahŕňa i prípravu na vyučovanie. Záverom poznamenal, že je zarážajúce, že matka maloletých detí na jednej strane uvádzala, že by súhlasila s týždňovou striedavou starostlivosťou počas prázdnin a potom už nie, i napriek negatívnym vyjadreniam a skúsenostiam maloletých detí. Z dôvodu, že matka viackrát udávala, že ju otec neinformuje o školských povinnostiach a mimoškolských aktivitách a o zdravotnom stave maloletých detí súd túto povinnosť uložil obom rodičom s poukazom na ust. § 35 Zákona o rodine. Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti vychádzal z príjmu otca, ktorý je vo výške 1.159 eur a z príjmu matky vo výške 777,50 eura. Dospel preto k záveru, že je namieste, aby súd určil otcovi vyživovaciu povinnosť, keď vychádzal z preukázateľne nižšieho príjmu matky. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla v zákonnej lehote odvolaním matka a domáhala sa jeho zmeny tak, že maloleté deti budú zverené do jej osobnej starostlivosti, otcovi bude určené prispievať na ich výživu a zároveň bude upravený jeho styk s maloletými deťmi. V dôvodoch svojho odvolania uviedla, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a neúplne zistil skutočný stav veci. Preto navrhla, aby súd v konaní vypočul maloletého F. ako aj Y., vyžiadal správu zo základnej školy o školských a mimoškolských aktivitách a prospechu, chovania a aktivitách maloletého F., vykonal výsluch matky, otca o tom, ako prispieva na výchovu maloletých F. a Y., akú má vedomosť o školských a mimoškolských aktivitách maloletých detí, vykonal výsluch priateľky otca a jeho rodičov a ustanovil znalcov z odboru zdravotníctva v odbore psychiatrie, psychológie a pedopsychológie s tým, aby zhodnotili zdravotný stav a spôsobilosť otca maloletých detí, schopnosť vychovávať maloleté deti, tak isto zdravotný stav a spôsobilosť matky, zdravotný stav maloletých detí, pričom znalci na základe vykonaných šetrení by mali zistiť vplyvy, ktoré pôsobia na maloleté deti a ich rodičov pri zabezpečovaní výchovy maloletých detí v období, kedy sa maloleté deti nachádzajú u jedného z rodičov. Poukázala na to, že maloleté deti sú nervovo veľmi labilné, F. si robí diery na teplákoch a obhrýza ceruzky a maloletý Y. si neustále obtiera ruky a má zlý písomný prejav. U otca maloleté deti nie sú vedené k samostatnosti, striedavá starostlivosť sa podľa jej názoru dala uskutočňovať len v letných mesiacoch, v súčasnosti je úplne iný stav. Stalo sa, že maloletý Y. ani F. neboli pripravení na vyučovanie a nemali urobené školské úlohy. Otec na maloleté deti nemá čas, keď sú v jeho opatere, neučí sa s nimi, ani ich nekontroluje, túto úlohu preberajú jeho rodičia, preto je presvedčená, že režim, ktorý vyplýva zo striedavej starostlivosti vyslovene škodí rozvoju osobnosti maloletých detí.

3. K odvolaniu sa vyjadril otec, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Vo svojom vyjadrení uviedol, že matka v odvolaní ňou navrhované dôkazy neuplatnila počas celého konania pred súdom prvej inštancie (najmä znalecké dokazovanie, výsluchy starých rodičov, partnerky otca) a tieto dôkazy nenavrhol vykonať ani na jednom z pojednávaní. Uviedol, že práve úpravou striedavej osobnej starostlivosti bude zabezpečené zastabilizovanie zmien výchovného prostredia, ktoré je oveľa výhodnejšie a vhodnejšie pre oboch maloletých, nakoľko môžu tráviť presne stanovený čas v rovnakých intervaloch bez rozdeľovania školského týždňa, ako to bolo upravené pred rozsudkom. K návrhu matky na vykonanie dokazovania výsluchom maloletých detí uviedol, že rodičia s maloletými deťmi absolvovali psychologické konzultácie, z ktorých záverov vyplynulo, že sú tu zákonné dôvody pre zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností formou striedavej starostlivosti. Čo sa týka namietaných psychických problémov maloletého F. uviedol, že nezbadal žiadne znaky psychických problémov, nie sú s ním žiadne problémy, postupne sa adaptuje a v obhrýzaní ceruzky alebo gummy otec nevidí žiadne znaky psychických problémov ani nervovo labilného správania. Maloletý F. má samé jednotky, vie pekne čítať a matematika mu ide výborne. Z výpisu zo žiackej knižky zo dňa 21. 09. 2020, kde je poznámka, že nemal domácu úlohu z matematiky podotkol, že v tomto čase zabezpečovala jeho osobnú starostlivosť práve matka. Čo sa týka matkou uvádzaných skutočností, že maloletý Y. môže trpieť duševnou poruchou, pretože si neustále obtiera ruky, tak isto uviedol, že nezbadal znaky duševnej poruchy. Maloletý Y. sa učí priemerne, avšak má stále lepší prospech. Od 26. 10. 2020 žiaci druhého stupňa prešli na online vyučovanie z domu a odvtedy sa maloletý Y. viac-menej zdržoval u neho, nakoľko matka sa vyjadrila, že nevie zabezpečiť online vyučovanie, pretože nemá k tomu technické vybavenie. Taktiež maloletý F. od 02. 11. 2020 prešiel na online vyučovanie, takže sa obaja maloletí učili u otca. Maloletí majú u otca spoločnú izbu, pričom každý má vlastnú posteľ a po úprave služieb v práci chodí po deti do školy hneď po vyučovaní tak, aby maloletý F. nemusel zostávať v družine, keďže maloletý Y. už v družine nebýva. Maloletý Y. zaznamenal zlepšenie prospechu v škole, nakoľko ho pri online výučbe otec kontroloval. V návrhu na vykonanie dokazovania výsluchom rodičov otca - starých rodičov a partnerky otca uviedol, že maloletí majú výborný vzťah so svojimi starými rodičmi, ako aj jeho priateľkou, ktorú tolerujú a veľmi dobre s ňou vychádzajú. Čo sa týka návrhu dokazovania o ustanovení súdnych znalcov za účelom vyhotovenia znaleckých posudkov, s týmto výslovne nesúhlasí, toto sa mu javí ako nadbytočné a zároveň zbytočne zaťažujúce a stresujúce pre maloleté deti. V prípade, ak by maloletí akýmkoľvek spôsobom vykazovali znaky, či už psychickej alebo duševnej poruchy, otec v rámci súdom uloženej povinnosti oboznámi matku so všetkými zmenami, či už v správaní alebo zdravotnom stave a spoločne budú vzniknutú situáciu riešiť. Záverom podotkol, že matka do dnešného dňa neuviedla relevantný dôkaz o tom, že nie je spôsobilým, zodpovedným a milujúcim rodičom a zároveň neuviedla relevantný dôvod, prečo by práve striedavá starostlivosť nemala byť pre maloletých vyhovujúca.

4. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava svojej záverečnej reči, ktorú predniesol na pojednávaní dňa 11. 08. 2020. Je toho názoru, že súd prvej inštancie si zadovážil potrebné dôkazové materiály a zistil skutočný stav veci, zisťoval názor maloletých detí spôsobom zodpovedajúcim ich veku a vyspelosti aj prostredníctvom kolízneho opatrovníka a s ohľadom na najlepší záujem detí rozhodol o zmene výkonu rodičovských práv a povinností. Ďalej uviedol, že matka vo svojom odvolaní poukazuje na problémy v správaní a psychické problémy maloletých detí. Súd prvej inštancie k zmene výkonu rodičovských práv a povinností pristúpil po tom, čo rodičia a maloleté deti absolvovali psychologicko poradenský proces so zameraním na predchádzanie nepriaznivých potrebách detí a vplyve po rozchodovej situácii na ich prežívanie a správanie. Rodičia si následne za podpory odborníka vyskúšali striedavú starostlivosť o deti, ktorá kopírovala predstavy a prania detí a ktorú vo svojich vyjadreniach obaja rodičia hodnotili pozitívne. Aj napriek tejto skutočnosti matka v tejto forme starostlivosti bola skepticky nastavená, avšak nenavrholala žiadne dôkazové prostriedky na vyhodnotenie nejakých ďalších jej tvrdení alebo tvrdení otca. K matkou udávaným problémom v súvislosti so školskými výsledkami uviedol, že návrat, resp. nástup do školy je v živote detí emočne náročné obdobie, preto by malo byť prioritou oboch rodičov zabezpečiť psychickú stabilizáciu detí aj v súvislosti s touto zmenou a záťažou, pričom je opätovne nevyhnutná kooperácia rodičov.

5. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa vyjadril otec, ktorý uviedol, že aktuálna určená striedavá osobná starostlivosť obom maloletým deťom prospieva a vyhovuje, nebadáť na nich žiadne náznaky negatívnych zmien, práve naopak, obaja sú oveľa pokojnejší a komunikatívnejší. Ďalej uviedol, že vzhľadom k tomu, že od 26. 10. 2020 prebiehala v škole dištančná forma výučby, maloletý Y. sa väčšinou zdržiaval u neho, pričom si aj zlepšil prospech. Dňa 27. 11. 2020 matka oznámila otcovi, že jej otec zomrel, pričom podľa

výsledkov vyšetrovaní zomrel na ochorenie COVID - 19, zostala aj s obidvoma maloletými deťmi v domácej karanténe. Počas tohto obdobia ich otec pravidelne navštevoval za dodržania prísnych bezpečnostných pravidiel, priniesol deťom aj matke nakúpené potraviny a otec s matkou v tomto náročnom období a situácii dokázal spoločne, vecne a efektívne komunikovať.

6. K vyjadreniu otca ako aj kolízneho opatrovníka sa vyjadrila matka, ktorá uviedla, že je presvedčená, že rozhodnutie súdu o striedavej starostlivosti o maloleté deti nie je v prospech maloletých detí a otec maloletých detí nepriaznivo vplýva na ich psychický stav a aj naďalej trvala na tom, aby súd vykonal dokazovanie, na ktoré poukazovala vo svojom odvolaní.

7. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec, ktorý opätovne navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Uviedol, že matka vo svojom podaní opakovane poukazuje na údajné problémy v správaní detí, pričom jej tvrdenia nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a možno ich označiť len za zavádzajúce fabulácie matky. V čase keď sú maloleté deti u otca, sa správajú vyrovnané, pokojne, vyzerajú šťastne. Svedomito si plnia svoje školské povinnosti. Pokiaľ sa jedná o školský prospech, tento majú veľmi dobrý. Maloletý F. bude mať na vysvedčení samé jednotky a maloletý Y. šesť jednotiek a šesť dvojok. Opakovane zdôraznil, že odkedy prebieha režim striedavej osobnej starostlivosti, obaja maloletí sa oproti minulosti upokojili, o čom svedčí, že táto forma starostlivosti im jednoznačne prospieva. Poukázal i na tú situáciu, že obidve maloleté deti boli pozitívne na COVID - 19 a počas karantény im zabezpečoval nákup potravín, lieky a vitamíny. Bol s nimi na dennej báze v telefonickom kontakte a pravidelne sa informoval o priebehu ich ochorenia, čomu zodpovedá aj zlepšená komunikácia medzi rodičmi a ich schopnosť rozumne sa dohodnúť o všetkých záležitostiach maloletých detí.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

9. Konanie vo veciach starostlivosti súdu u maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku - zák. č. 160/2015 Z. z. účinnom od 01. 07. 2015 (ďalej len CMP).

10. Podľa § 395 ods. 1 CMP ak ust. § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa, ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude osobná striedavá starostlivosť v záujme dieťaťa.

14. Úprav práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu sa uskutočňuje podľa stavu zisteného v čase rozhodovania súdu. Po tejto úprave však môžu nastať zmeny tak v pomeroch rodičov ako aj v pomeroch maloletých detí odôvodňujúce zmenu pôvodného rozhodnutia (dohody rodičov o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu). Iba zmena závažnejšieho charakteru môže byť dôvodom na takúto zmenu rozhodnutia. Pri úvahe o tom, či sa má zmeniť rozhodnutie alebo dohoda rodičov o výkone rodičovských práv a povinností, treba mať na zreteli záujem dieťaťa na jeho riadnej výchove pri rešpektovaní zásady stálosti výchovného prostredia. Zmena doterajšieho výchovného prostredia je preto odôvodnená najmä vtedy, keď doterajšie výchovné prostredie urobené súdom, už nezabezpečuje priaznivé podmienky pre úspešný vývoj maloletého dieťaťa. Základným predpokladom pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o rodičovských právach a povinnostiach je, že od pôvodnej úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu došlo k takej zmene pomerov, ktorá zohľadňuje záujem

maloletého dieťaťa a vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy. Záujem maloletého dieťaťa na zachovanie stability výchovného prostredia nemožno vidieť len v tom, že za každú cenu sa musí rešpektovať vytvorený faktický stav. Súd musí dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa, na jeho citové väzby k tomu - ktorému rodičovi. Súd musí zohľadniť aj bytové pomery, zamestnanie, pracovný čas, ale najmä zdravotný stav, charakterové a morálne vlastnosti rodičov tak, aby bola zabezpečená jeho riadna výchova. Tiež musí brať do úvahy vek a zdravotný stav dieťaťa, jeho dochádzku do školy, denný režim a pod.

15. V preskúmvanej veci rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 06. 04. 2018, č. k. 11P/42/2017-310 bolo rozhodnuté tak, že manželstvo rodičov bolo rozvedené, maloleté deti Y. a F. boli zverené do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola určená vyživovacia povinnosť a otec bol oprávnený sa stretávať s maloletými deťmi každý nepárny týždeň v roku v čase od štvrtka od 16:00 hod. do nedele do 16:00 hod. a každý párny týždeň v roku v čase od stredy od 16:00 hod. do piatka do 18:00 hod. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru, keď konštatoval, že sa rodičia nevedeli dohodnúť na úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Matka dieťaťa trvala i naďalej na zverení maloletých detí do jej osobnej starostlivosti a úprave styku otca s maloletými, nesúhlasila so striedavou osobnou starostlivosťou. Otec najskôr navrhoval zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti, neskôr navrhoval striedavú osobnú starostlivosť. Súd tak, ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa skúmal, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme maloletých detí.

16. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov a ak to nie je možné toho z rodičov, ktorý má na to lepšie predpoklady. Okrem iného uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou môže byť relevantný len vtedy, ak je založený na dôvodoch, ktoré sú spôsobilé intenzívnym spôsobom negatívne zasahovať do záujmu dieťaťa. Ak ide o iracionálny alebo nepreskúmateľný dôvod, na ktorom je založený nesúhlas rodiča so striedavou osobnou starostlivosťou, alebo sa v konaní preukáže, že ide o nesúhlas spočívajúci v dôvode, ktorý preukázateľne nemá negatívny vplyv na záujem dieťaťa, súdy nemôžu na tomto nesúhlase založiť rozhodnutie, ktorým návrhu na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nevyhovujú (Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 1206/09). Dôvod, pre ktorý rodič nesúhlasí so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti by nemal zostať v konaní nepovšimnutý. Aj keď striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať (a najmä nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov) súd nesmie na spôsob tejto výchovy rezignovať už vtedy, keď jeden z rodičov s týmto spôsobom výchovy „pro forma“ nesúhlasí. Ak je takýto nesúhlas len obštrukčný, ničím neodôvodnený, resp. nemá vo vzťahu k výchove dieťaťa relevanciu, súd nemôže oň oprieť svoje rozhodnutie. Ak matka nie je ochotná spolupracovať a komunikovať s otcom dieťaťa, je dôležitou otázkou, prečo jej chýba ochota a vyspelosť v záujme maloletého dieťaťa participovať s otcom na jeho výchove a spolupracovať s ním. Zverenie dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti len jednému z rodičov nesmie byť výrazom ústupku vzájomnej rivalite rodičov, ktorá len sleduje „boj o dieťa“.

17. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie a z takto vykonaného dokazovania náležite zistil skutkový stav a vyvodil aj správne právne závery. Zo správy Z. T. H. Y. zo dňa 28. 05. 2020 mal súd za preukázané, že boli vykonané a uskutočnené spoločné a individuálne stretnutia rodičov a psychologičky, ako i s maloletými deťmi v domácnosti matky a otca, pričom zistenia okrem iného potvrdili, že dlhodobý konflikt rodičov má negatívny vplyv na emočný vývin maloletých detí, čo sa začína prejavovať i na ich správaní (podráždenosť, motorický nepokoj, atď.) a u maloletého Y. aj hnevom. Rodičia sa zhodne dohodli, že deti potrebujú stabilnejšie prostredie a doterajšie fungovanie nebolo v ich záujme. Samotné deti sa vyjadrili, že majú k obidvom rodičom pozitívny vzťah, avšak tak, ako je upravený styk otca s maloletými deťmi im nevyhovuje, pretože by chceli mať presne stanovené, odkedy dokedy budú u ktorého z rodičov. Rodičia pred rozhodnutím súdu sa dohodli na systéme striedavej osobnej starostlivosti, ktorá sa javila ako vhodná forma starostlivosti o maloleté deti s tým, že je potrebné, aby pri takejto starostlivosti rodičia zodpovedne dodržiavali pravidlá a podmienky a v prípade nedostatkov konzultovali s odborníkmi a riešili problémy spoločne. Súd preto správne konštatoval, že obaja rodičia majú vytvorené podmienky pre riadnu výchovu maloletých detí, obaja sú spôsobilí deti vychovávať, otec sa vie o maloleté deti postarať, no komunikácia rodičov by sa mohla zlepšiť. Na základe uvedeného súd skonštatoval, že striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletých detí. Odvolací súd konštatuje, že žiadne závažnejšie problémy alebo následky realizovania v striedavej starostlivosti

v prvoinštančnom konaní neboli tvrdené, ako ani preukázané. Skutkový ani dôkazný stav konania tak neodôvodňoval nariadenie znaleckého dokazovania. Nejednotnosť výchovného štýlu rodičov a nedostatky konštruktívnej komunikácie rodičov, ktoré sú dôvodom pre pokračovanie v odbornom poradenstve aj formou výchovným opatrením, nie sú viazané na odporúčanie súdneho znalca. Preto odvolací súd dospel k záveru, že nie je dôvodná námietka matky, aby vo veci bolo vykonané znalecké dokazovanie a to či už tak na posúdenie psychického a zdravotného stavu rodičov ako aj samotných maloletých detí. Tiež nebolo potrebné vykonávať výsluch maloletých deťmi, keďže tieto v priebehu konania boli vypočuté a vyjadrili svoj názor tak pred kolíznym opatrovníkom, ako aj pred Z. Matka napokon v priebehu konania nenavrhol vykonať dokazovania v takom smere, na ktoré poukazuje v odvolacom konaní, len formálne namietala striedavú starostlivosť. Nemožno vylúčiť, že práve medzi rodičmi, ktorí nie celkom dobre komunikujú je striedavá starostlivosť podnetom a motiváciou k tomu, aby sa snažili čo najviac kooperovať. Striedavá starostlivosť núti rodiča, ktorý nebol tejto forme naklonený a na ktorého strane chýba ochota ku komunikácii, aby svoje správanie zmenil. Inak sa môže stať, že skutočne dôjde ku zmene výchovy a zverení dieťaťa do výchovného prostredia druhého rodiča. Na psychiku dieťaťa veľmi pôsobí nekomunikatívnosť rodičov, jedná sa o výrazne nežiaduci jav pre osobný vývoj, aj pre duševné zdravie maloletých detí. Je preto v záujme maloletých detí tento negatívny stav zmeniť. Pokiaľ zlyhanie v podobe nedostatku vzájomnej kvalifikovanej komunikácie nie sú rodičia schopní napraviť sami, je treba v záujme dieťaťa autoritatívny zásah štátnej moci. V danom prípade však otec uvádza, že po tom, čo fakticky nastala striedavá osobná starostlivosť, sa maloleté deti stabilizovali, ukludnili a zlepšil sa aj ich prospech, čo preukazoval aj výpismi z klasifikácie. Preto nemožno prisvedčiť matke, že by sa otec maloletým deťom v tomto smere nedostatočne venoval. Napokon sám otec vo svojom vyjadrení tvrdil, že počas dištančného vyučovania bol práve on, kto zabezpečoval výučbu maloletých detí, pretože matka na toto nemala vytvorené vhodné technické podmienky. Taktiež uvádzal, že počas karantény, ktorú maloleté deti absolvovali, sa dokázal postarať o zabezpečenie ich potrieb formou zabezpečenia potravín, pričom matka toto tvrdenie žiadnym spôsobom nespochybnila. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Rozsudok je správny i v časti určenia vyživovacej povinnosti, keď bolo nepochybne preukázané, že príjem otca je oproti príjmu matky vyšší a preto bolo namieste rozhodnutie i o vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom. Záverom preto odvolací súd konštatuje, že obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať deti a obaja majú vytvorené vhodné podmienky za zabezpečenie osobnej starostlivosti o dieťa. Je treba uviesť aj to, že otec si vytvoril vhodné podmienky na výchovu maloletých detí, keď si zabezpečil úpravu pracovnej doby tak, aby sa prispôbil potrebám maloletých detí. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie podľa § 379 ods. 1 a 2 CMP, môže mu súd uložiť pokutu do 1.000 eur (§ 382 ods. 1 CMP) a to opakovane za každé porušenie povinností vyplývajúcej z rozhodnutia (§ 382 ods. 1 CMP).

Ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná, a ak to povaha veci pripúšťa, súd môže rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu (§ 383 ods. 1 CMP).

Ak úkony a opatrenia súdu smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti zostali bezvýsledné, súd výkon rozhodnutia uskutoční (§ 384 ods. 1 CMP).